

Logopedie op de afdeling Neurologie

Wanneer is logopedie nodig?	2
Wat doet een logopedist?	2
Samenwerken	5
Bereikbaarheid	5

Wanneer is logopedie nodig?

Logopedisten zijn deskundigen op het gebied van taal, spraak, slikken en de stem. Op de afdeling neurologie richten de logopedisten zich met name op het verbeteren van het slikken en het verbeteren of herstellen van het vermogen tot communiceren.

Wat doet een logopedist?

Een logopedist doet onderzoek naar taal-, spraak- en slikproblemen. Op basis van dat onderzoek maken we, in overleg met u, een verbeterplan. Voorlichting en adviezen geven aan uw omgeving zijn ook belangrijke taken van de logopedist. Op de afdeling neurologie worden de logopedisten met name ingeschakeld voor de diagnostiek en behandeling van afasie, dysartrie en slikstoornissen. Hieronder leest u meer over deze logopedische problemen.

Afasie

Afasie is een taalstoornis die ontstaat door schade aan de hersenen, meestal na een CVA. Een CVA (in de volksmond 'beroerte' genoemd) verstoort de bloedsomloop in de hersenen. Op de plaats waar te weinig bloed komt, ontstaat zuurstofgebrek en sterven de hersencellen af. In de hersenen liggen allerlei gebieden met verschillende functies. Zo zijn er gebieden die betrekking hebben op het gehoor, het spraakvermogen en het taalgebruik. Wanneer er hersencellen afsterven in een gebied, wordt de functie daarvan verstoord; er treedt een functiestoornis op. Hoe erg de gevolgen hiervan zijn, hangt onder meer af van de grootte van het getroffen gebied.

Ieder mens gebruikt taal. Praten, het vinden van de juiste woorden, begrijpen, lezen, schrijven en gebaren maken zijn onderdelen van ons taalgebruik. De twee belangrijkste taalgebieden liggen in de linker hersenhelft. Wanneer er als gevolg van hersenletsel één gedeelte van deze gebieden niet meer goed functioneert, kan dat taalproblemen geven. Zo'n taalprobleem noemt men een afasie.

Afasie is bij iedereen anders. De ernst en de omvang ervan zijn onder meer afhankelijk van de plaats en de ernst van het hersenletsel, het vroegere taalvermogen en iemands persoonlijkheid. Sommige mensen met afasie kunnen wel goed taal begrijpen, maar hebben moeite met het vinden van de juiste woorden of met het bouwen van zinnen. Anderen spreken juist wel veel, maar wat zij zeggen is voor de gesprekspartner niet of moeilijk te begrijpen. Deze mensen hebben vaak grote problemen met het begrijpen van taal. Het taalvermogen van de meeste mensen met afasie bevindt zich ergens tussen deze twee uitersten.

Afasie betekent bijna altijd dat iemand problemen heeft om zijn gedachten duidelijk te maken; de communicatie met anderen verloopt moeilijk(er), ondanks dat diegene over het algemeen over zijn volledige intellectuele capaciteiten beschikt.

Als er sprake is van een afasie onderzoekt de logopedist eerst welke problemen er precies zijn met het taalvermogen en de communicatie, onder meer door het afnemen van een taalttest. Hiermee brengen we in kaart wat de communicatieve mogelijkheden zijn. Afhankelijk van de uitslag van het logopedisch onderzoek, en in overleg met u, start een behandeling. Vaak worden oefeningen gedaan om het begrijpen, spreken, lezen en schrijven te verbeteren. Uw directe omgeving betrekken we ook bij de behandeling en geven we voorlichting en adviezen.

De logopedische behandeling heeft als doel de communicatie tussen u en uw omgeving zo optimaal mogelijk te laten verlopen, door gebruik te maken van alles wat u nog wel kunt. Het resultaat van de behandeling is afhankelijk van vele factoren en daarom moeilijk voorspelbaar.

Op de afdeling werken we met een communicatieschrift als het spreken niet goed lukt. In dat schrift zit ook een vragenlijst met vragen over uw achtergrond. De informatie uit de vragenlijst en het communicatieschrift gebruiken we bij de behandeling, maar ook om een gesprek op gang te krijgen. Daarnaast kunt u het schrift zelf gebruiken, bijvoorbeeld om dingen in aan te wijzen die u niet kunt zeggen.

Dysartrie

Een dysartrie is een stoornis in het spreken, als gevolg van hersenletsel (bijvoorbeeld door een CVA of door de ziekte van Parkinson). Ruwweg zijn er drie types dysartrie: de spraak is te slap, te gespannen of ongecoördineerd. Vaak is er ook sprake van verlamming van een gedeelte van de mondspieren. Er is dan te weinig spanning in de spieren, waardoor een slappe spraak ontstaat. Soms is er sprake van teveel spanning in de mondspieren, met een gespannen spraak als resultaat. Als u geen controle heeft over uw spieren, ontstaat een ongecontroleerde spraak. In alle gevallen is iemand moeilijk te verstaan.

Logopedische therapie kan helpen en richt zich in eerste instantie op het verbeteren van de motoriek van de mond- en tongspieren, zodat u weer meer controle over uw spieren krijgt. Daarna oefenen we op klankniveau en woordniveau en, als dat goed gaat, op zinsniveau. Als het spreken niet lukt, kan een communicatiehulpmiddel helpen. Zo kan er bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van pen en papier, maar ook van een letterkaart of een aanwijsboek.

Slikstoornissen

Ook het slikken is een aandachtsgebied van de logopedist. Als u bent opgenomen met een CVA, wordt op de afdeling neurologie altijd eerst een slikproef afgenomen. De uitslag van de slikproef bepaalt of u kunt starten met normale of verdikte voeding of dat er sondevoeding moet komen. Als het slikken niet goed gaat, komen wij langs. Ons doel is dan het herleren van het normale slikproces en het voorkomen van complicaties, zoals een longontsteking na verslikken.

Samenwerken

We nemen deel aan het multidisciplinaire overleg, waarin we met alle betrokken disciplines een behandelplan voor u opstellen. Ook hebben we regelmatig contact met de verpleegkundigen en de andere therapeuten, om zo uw behandeling zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. We hebben ook contact met uw familie; het begeleiden en informeren van de omgeving is een belangrijke taak van de logopedist. Ook kunnen we aan familie adviezen en oefeningen geven om u te helpen.

Bereikbaarheid

In principe is er elke werkdag, vanaf 9:00 uur, een logopedist aanwezig. Ze zijn bereikbaar via telefoonnummer (0512) 588 445 en via de mail: logopedie@nijsmellinghe.nl. U kunt altijd een afspraak met ons maken als u meer wilt weten over de logopedische behandeling, dit kan eventueel ook via de verpleging.